

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

[Vår dato: 29.09.2010

[Vår ref.: KA-7310

[Deres dato:

[Deres ref.:

[Saksbehandler: Kjersti Ø. Tveit

Høringssvar til Kunnskapsdepartementet:

Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringsystemet

KA er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for virksomheter med kirkelig forankring, og har i underkant av 100 barnehager som medlemmer.

En del minoritetsspråklige voksne er også tilsatt som arbeidstakere i våre medlemsorganisasjoner og problematikk knyttet til språkopplæring i arbeidslivet er av betydning for disse.

Om utfordringene i barnehagene

Barnehagene som våre medlemmer driver er verdibaserte, og kristne grunnverdier preger mye av det pedagogiske tilbudet. Likevel er det vår erfaring at også flerspråklighet, flerkultur og flerreligiositet i stor grad er en del av hverdagen i mange menighetsbarnehager.

KA støtter hovedkonklusjonene i utvalgets arbeid, og som aktør i barnehagesektoren er også vi opptatt av tidlig innsats i som et bidrag i barns språkutvikling.

a) Kompetanseutvikling

KA deler utvalgets syn på behovet for kompetanseutvikling innenfor både pedagogikk og kommunikasjon knyttet til flerspråklighet og flerkultur. Samtidig henger ofte språk og kultur også nært sammen med religion. Det er viktig at også barn anerkjennes som religiøse individ, og å ta på alvor at det i barns lek i barnehagene skjer mye religionsdialog i praksis. KA støtter utvalget i at det legges vekt på åpenhet, respekt og tydelighet i hvordan barnehager feirer religiøse høytider. For å sikre at også det religiøse aspektet tas på alvor sammen med det kulturelle, er det derfor viktig at også kompetanse i religion blir del av både grunnutdanningen og etter- og videreutdanningen på området – sammen med kompetanse i flerspråkelighet, flerkulturell pedagogikk og flerkulturell forståelse.

Ved et nytt senter for språkutvikling bør også kunnskap om religion og kultur være en del av om kompetanseområdet.

KA støtter forslaget om at assistenter/tospråklige assistenter skal tilbys en form for videreutdanning, og dersom de ønsker det, få mulighet til å utdanne seg videre til førskolelærere.

Det bør utvikles stipendordninger for minoritetsspråklig barnehagepersonale som ønsker å skaffe seg formalkompetanse for å jobbe i barnehage, jmf stipendordningen for lærere som forvaltes av NAFO.

b) Kompetanseutveksling

KA støtter forslagene om økt samarbeid mellom kommunene, bruk av ny teknologi og utvikling av gode nettverk for å spre og dele den spisskompetanse som er utviklet enkelte steder. Det er store forskjeller på resurs- og personalsiden mellom små og store aktører, og et er i denne sammenheng viktig å sikre at slike nettverk omfatter både kommunale og private aktører for at barna i de ulike barnhagene skal få et likeverdig tilbud.

c) Språkkartlegging

KA er kritisk til å åpne for et tilbud om språkkartlegging for alle treåringer i barnehager. De færreste barnehager reell pedagogtetthet som gir tid og mulighet til en slik prioritering. Derimot ser vi behovet for å utvikle et *språkkartleggingsverktøy* for flerspråklige barn til bruk i barnehager som er enkle nok til å ta i bruk, og gode nok til å ha nytteverdi. Det forutsettes at det gis standarder og krav om pedagogisk kompetanse for personale som skal kartlegge språkutvikling, samt ressurser til dette. Målet må ikke være å bedømme enkeltbarns prestasjoner, men institusjonenes ansvar for å tilrettelegge for et godt læringsmiljø for språk.

Pedagogene som skal avgjøre hvilke barn som trenger kartlegging må ha kompetanse på hvordan barn tilegner seg språk, hva slags aktiviteter som fremmer språkutviklingen, hva som kjennetegner en normal tospråklig utvikling og hva som kjennetegner barn med forsinket språkutvikling eller språkvansker.

d) Åpne barnehager

Blant barnehagene i vår sektor er det mange åpne barnehager. Disse utgjør en annerledes form for barnehagevirksomhet ved at de i tillegg til å være et tilbud for barn, også er et viktig tilbud for voksne, ikke minst i forhold til innvandrergupper. Åpne barnehager er for mange barn og voksne en

myk overgang til regulære barnehager eller skoler, der også de voksne kan være med å lære språk, utveksle erfaringer og bli tryggere i kommunikasjonen med det samfunnet de møter.

KA støtter utvalgets forslag om at tilbud om at alle kommuner må være forpliktet å ha åpne barnehager tilgjengelig, og at det lovfestes i barnegageloven. I praktiseringen av slik plikt på tilgang til åpne barnehager er det viktig at å legge til rette for private initiativ som driver åpne barnehager.

e) Økonomiske og administrative konsekvenser

Utvalget har ikke basert forslagene på et eksplisitt skille mellom private og offentlige barnehager, og har dermed heller ikke omtalt eventuelle ulike konsekvenser dem i mellom. KA ser det likevel som viktig at det sikres en reel økonomisk likeverdighet mellom kommunale og private barnehager også på dette området.

Om utfordringene i arbeidslivet

KA støtter utvikling av tiltak tilsvarende BKA, som bidrar til at flere voksne i arbeid kan tilegne seg nødvendig basiskompetanse for å mestre krav og omstillinger i arbeidslivet. Det er viktig at

det samtidig etableres økonomiske støtteordninger gjennom NAV eller andre som sikrer reel mulighet for å tilegne seg den slags kompetanse.

Det er for øvrig viktig at det finnes god og lett tilgjengelige informasjon om muligheter, rettigheter og de tilbud for voksne som finnes, også om støtteordninger som eventuelt eksisterer for språkopplæring i arbeidslivet.

Med hilsen
KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Marit Halvorsen Hougsnæs
direktør

Kjersti Østland Tveit
rådgiver